PRÉSIDENCE DU CONSEIL

NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2088 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ SÁU 7 MARS 1924

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 2956

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI					
	Đưa tận nhà hoặc gửi đi tỉnh lỵ, phủ, huyện bằng xe tay	Gửi xe hỏa	Gửi tàu thủy	Bắc-kỳ và Trung-kỳ đi Ai-lao	Nam-kỳ, Hạt Pháp và các thuộc địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm.	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các lang và	»	8.00	8.00	8.00	6.00	»
Các công-sở	»	6.00	5.00	5.00	5.00	»
Sáu tháng.	3.00	3.50	3.25	3.25	3.25	6.00
Ba tháng .	1.50	1.75	1.75	1.75	1.75	3.00
Một tháng.	0.60	0.70	0.70	0.70	0.70	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur rue Lisa du Coton, Hanoi

Imprimerie F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM HUY LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V LOÃN

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.

1er page
- Une seule insertion. . . . 0$18 le c/m
- Par contrat annuel
- Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m

Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái kiến-thức và cái tư-tưởng của mấy người ở thành-thị

Phàm người ta sinh-trưởng ở nơi phú-quí, no đủ quen, sung-sướng quen, thì thường cứ tưởng thiên-hạ ai cũng như mình, có biết thế nào là sự cực khổ tùng thiếu. Ngày xưa bên nước Tàu, đời nhà Tấn, có một ông vua thấy các tỉnh dâng sớ tâu năm nay vì mưa gió to, lúa má hư hại, dân tình cực khổ lắm, vua lấy làm lạ, cười mà hỏi các quan rằng: « Cơm ăn không đủ, sao nhân-dân không nấu cháo gio hay là cháo thịt mà ăn? ». Câu chuyện ấy vẫn còn truyền đến bây giờ, lấy làm một cái trò cười.

Ở chốn thành-thị thường cũng có người, tuy không đến nỗi ở ngõ-ngách quá như ông vua nhà Tấn, nhưng con mắt không từng nhìn biết cái sự cực khổ ở trên đời, thì cũng có giống ông vua ấy một đôi chút.

Thành-thị là nơi trăm hạng người, nghìn hạng của, ai có kiến hay thức mới, cũng đem đến đó mà phô-trương, ai có vật lạ của ngon, cũng đem đến đó mà tiêu-thụ; an mặc thì nay mốt nay mai mốt nọ để nhìn cho lạ mắt, chơi bời thì sớm trò nọ tối trò kia để cầu cho thỏa lòng; lại rất là huyên-nào, vào trong nhà thì nhà cửa trần thiết rất là trang hoàng; đó là cái cảnh tượng ở các nơi đô-thị, đời nào cũng thế, nước nào cũng thế. Mà ở nơi thành-thị ta, vào khoảng hai mươi năm nay, đường giao-thông càng tiện, người tụ hội càng đông, nghề công nghệ thương cho đến trăm nghề nghìn nghiệp đều đã có ý mở-mang mà làm ăn ra về thịnh-vượng, nhưng ra đường thì thấy những ao lượt quần là, giầy bành ô mấy, trông vào nhà thì thấy những đèn điện quạt máy, đồ khảm trường thêu; tối đến thì đi đến rạp hát bội nọ, nhà chớp ảnh kia, ngày nghỉ thì đi xem đua ngựa đua xe, đá banh đá bóng; chốn tửu lầu thì thực-khách lúc nào cũng ngồi đông, xóm bình-khang thì hảo-khách đêm nào cũng tìm đến; nơi nào cũng là nơi hội, ngày nào cũng là ngày tết, người nào cũng ra bộ phờn-phờ, nhà nào cũng có vẻ doanh-dư. Nói tóm lại cái tập-tục phiền hoa, cách chi tiêu xa-xỉ, những điều hằng ngày tai nghe mắt thấy, khiến cho người ta choáng mắt điếc tai, tưởng như là mình ở chốn thiên-đường, ở cõi cực-lạc mà quên mất cả mọi nỗi phiền-não ở dưới.

Mấy người sinh trưởng ở chốn thành-thị, nhờ được cái địa-vị may mắn, cái cảnh-ngộ thuận thường, từ bé đã quen cách phong lưu, quen mùi sang trọng, lại ở nơi đường đất giao-thông, nghề buôn bán phát-đạt, những việc hằng ngày qua ở trước mắt đều là việc sung sướng yên vui, tưởng hầu như khắp trong xã-hội mình đâu đâu cũng như nơi thành-thị cả, người nào cũng ngồi trên đống vàng đống bạc, nhà nào cũng có của nổi của chìm, có biết đâu những cảnh cày sâu cuốc bẫm, chân lấm tay bùn, đổi bát mồ hôi lấy bát cơm của những người lưng đeo khổ cao, những cai cảnh nhà tranh vách nát nước lọ rét, đã thiếu mất cái trường học thiên nhiên ấy, thì còn bao giờ biết được những điều từng khổ của loài người. Vì thế mà tư-tưởng mới thu thúc vào trong một cái phạm-vi rất là eo hẹp, tiến bực sản lại tìm đường phung phá, thì giờ rảnh thì bày cuộc chơi bời, chi loanh quanh luẩn quẩn vào một việc mua vui; không phải nói qua, những người ấy trong tri-khôn, ngoài cái tư-tưởng ấy, thật không còn có cái gì là cái tư-tưởng thứ hai nữa.

Thành thử là nơi tụ tập sự văn-minh, thiếu gì tài liệu để khai thông tri não, chu luyện tinh-thần cho người ta: nào là học đường, nào là báo-quán, nơi thì mở cuộc diễn-thuyết nơi thì họp mặt nhân dam, những diễn đi kiến tân-văn, ngày nào không có; và lại phủ thương đại có, cũng đều lấy đó làm đại thị-trường mà chen chân đến, người ở thành-thị vẫn được hưởng cái kiến văn rộng rãi hơn nơi khác. Nhưng khốn vì hạng người nói trên kia có chú-ý gì về đường học-vấn, có lưu tâm gì về đường tri thức, những kiến văn lạ trong thế-giới cũng không thèm để mắt đề tai, những điều lợi ích chung trong xã-hội, cũng không muốn bận lòng bận trí, chỉ lấy cái khoái lạc chủ-nghĩa làm cái mục-đích theo đuổi suốt một đời. Tuy hạng người ấy chiếm một số ít ở trong thành-thị, nhưng mà cách hoang xa dâm dật, phần nhiều vì bọn ấy gây nên; các nơi tụ hội đông đúc, phong-tục thường không giữ được thuần phác bằng các chốn thôn-quê, căn-nguyên cũng có khi tại đó.

H. T. B.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho; bổ không để tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 5 Mars 1924

Việc nước Mexique

Việc loạn ở Mexique đã dẹp yên.

Tại hội-đồng các quan đại-sứ

Các quan đại-úy trung-chuẩn các điều đại-cương trong bức thư của nước Anh ban rằng hội-đồng kiểm duyệt sẽ soát xem nếu trong năm 1923 nước Đức không chế thêm binh-khí, và đã thực-hành việc thanh giảm quân bị rồi thì hội-đồng kiểm duyệt sẽ bãi đi, mọi việc giao cho hội-đồng bảo chứng.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 6 Mars 1924

Tại Nguyên-lão nghị-viện

Tiểu-ban tài-chính của Nguyên-lão nghị-viện ủng-chuẩn bản tờ-trình của M. Berenger về các bản dự-án tài-chính. Chính-phủ có xin tiểu-ban quyết nghị ngay về các khoản chính, còn các khoản khác sau hãy xem xét.

Tiểu-ban coi về việc hoàn-cải thể lệ bảo-cử, ưng chuẩn mọ khoản trước đây Thủ-dân nghị-viện đã ưng-chuẩn.

Số thư-dân nghị-viện định là 577. Ngày mai Nguyên-lão nghị-viện sẽ bàn đến bản tờ-trình của tiểu ban.

Tòa nội-các nước Bỉ

Bỉ-hoàng có mời M. Theunis lập một tòa nội-các, nhưng ông chưa nhận lời.

Tại hội-đồng các quan đại-sứ

Các quan đại-sứ hội ngày sang hôm nay tại bộ ngoại giao nghe quan thống-chế Foch bày tỏ ý kiến của hội-đồng giám-định về bức thư của chính-phủ Anh về việc kiểm-duyệt quân bị ở nước Đức.

Tại hội-đồng giám-định

Chiều hôm nay hội-đồng giám-định thu nhất họp kỳ đại hội-đồng bàn về thể lệ một nhà ngân-hàng phát hành kim tệ ở nước Đức.

Cuộc thương-mại của nước Pháp

Số hàng-hóa nhập-cảng nước Pháp trong năm 1923 cộng được 32.608.0.0.000, hơn năm trước được 8.677.000.000.

Số hàng hóa xuất-cảng cộng được 30.131.0.0.000, thành hơn năm trước được 9.052.000.000. Về năm 1922 số xuất cảng thăng được 86% về năm 1923 thăng được 93%.

Nước Thổ từ nay không có vua nữa

Quốc-vương Abdul Medjid đã khởi-hành ở Constantinople đi Thụy-sĩ. Hai vương-phi và hoàng-tử cũng đi với quốc-vương. 23 vị nam hoàng-thân, và 25 vị nữ hoàng thân phải đi biệt xứ.

Việc nước Đức

Quan thượng-thư bộ hỏa-xa nước Đức có nói chuyện với quan chính-phủ Đức cũng ưng đem các đường hỏa-xa giao cho các bộ tư thu lợi.

M. Bretscheid công-bố tại nghị-viện rằng đảng Xã-hội nhất-định giữ cái ý-kiến của mình. Sau buổi hội-đồng hôm ấy đảng Xã-hội cũng quyết-nghị giữ cái thái-độ từ trước đến nay, nghĩa là phản-đối các nghị-định của chính phủ trong khi nghị-viện ủy toàn quyền cho tòa nội-các.

Buổi chiều hôm nay, quan thủ-tướng Marx sẽ đem việc ấy đệ trình quan Giám-quốc Ebert. Ông sẽ xin giải-tán nghị-viện.

Chánh đảng trung-ương ưng chuẩn một khoản biểu đồng-tình với chính-phủ về việc giải-tán nghị-viện.

Việc nước Bảo

Tin Sofia. — Vì các tin kia khác đồn ở ngoại-quốc, thì 200 người bị kháng-cáo về việc mưu sự quẫy rối ở Âu-châu đã bị bắt. Chắc là nay mai còn nhiều người nữa bị bắt.

Việc nước Hy-lạp

Tin Athènes. — Các quan thượng-thư xét bản chi-dụ nói về cuộc chúng-dân đầu phiếu, định đến đầu tháng avril này thì thi-hành.

QUAN ALBERT SARRAUT VỚI ĐẢNG XÃ-HỘI CẤP-TIẾN

Vô-tuyến-điện Bordeaux có tin sau này:

Hội-đồng trị-sự của đảng Xã-hội cấp-tiến xoá hai quan thượng-thư Sarraut và Lafont, cùng bảy ông thứ-dân nghị-viện khác không để tên trong sổ chánh đảng lần nữa.

Trong thư ấy quan Sarraut có viết thư đáp lại ông chánh hội-đồng nói rằng hơn ba mươi năm giời nay ngài vẫn một lòng trung-thành với tôn-chỉ của chánh-đảng, nay hội-đồng trị sự tự-tiện đặt để ra điều-khoản nghiêm ngặt quá, ngài không chịu tuân những điều-khoản ấy. Tuy vậy ngài cũng không muốn làm một kẻ thù nghịch của đảng Xã-hội cấp-tiến, là một đảng ngài vẫn hết lòng yêu mến xưa nay, thì kỳ bảo-cử thứ dân nghị-viện lần này, ngài không ứng cử nữa.

Ngài lại nói nước Pháp rất là rộng rãi bao la, vậy ngài sẽ đem cái thời giờ của ngài mà cung cho cái công-cuộc thuộc-địa, công-cuộc ấy tức là cái sinh-mệnh của ngài vậy.

Nghị-viện rất lấy làm cảm động về bức thư ấy. Các ông nghị-viện nhiều ông bảo rằng nếu quan Sarraut nhất quyết không ứng cử nữa, thì chính-phủ cũng nên lưu ngài lại coi-sóc công-cuộc thuộc-địa, vì ngài thực có công lớn về việc mở-mang các thuộc-địa vậy.

Điện tin Havas có nói:

Hội-đồng trị-sự chánh đảng Xã-hội cấp-tiến xoá tên hai quan thượng-thư Sarraut và Lafont và bảy ông nghị-viện khác trong sổ các ông nghị-viện về chánh đảng ấy, vì tại nghị-viện các ngài bỏ phiếu ưng chuẩn các chỉ dụ và các luật-pháp lý-tài của tòa nội-các đệ trình nghị-viện mới đây.

Quan Sarraut ben báo cho hội-đồng biết rằng ngài không ứng cử nghị-viện nữa. Song ngài có tỏi một đảng hội-đồng ca tụng cái ton-chi Công-hòa của quan Poincaré và một đảng hội-đồng trách ngài trung thành với quan Poincaré thực là một sự trái ngược lắm vậy.

Ngài lại nói ngài sẽ dùng cái thời giờ của ngài về cái công cuộc mở-mang thuộc-địa.

Tin Trung-hoa

Ngày 25 Février 1924

Cuộc chiến-tranh ở Hợp-xương (Tứ-xuyên)

Hung-hắc-Võ (Nam-quân) tiến đánh Hợp xương, Bắc quân (viện Tứ-xuyên) thua chạy tan nát; Ngô-bội-Phu đánh giây thép cho Tiêu-diệu-Nam lập tức đem quân sang cứu viện.

Ngô-bội-Phu trù quân-phí

Ngô-bội-Phu đánh giây thép thương nghị với tỉnh Giang-tô, tỉnh Hồ-bắc, tỉnh An-huy và tỉnh Hồ-nam trù cấp quân phí 5.000.000 cho quân đội sang viện Tứ-xuyên.

Tôn-bảo-Kỳ muốn liên hợp với Đoàn-kỳ-Thụy và Trương-tác-Lâm

Tôn-bảo-Kỳ thôi không đi du-lịch các tỉnh và việc hiến-pháp thống nhất cũng không đả động nữa, chỉ chuyên ý muốn liên hợp với Đoàn-kỳ-Thụy và Trương-tác-Lâm.

Quân Vân-nam lui về Quảng-đông

Quân đội Thẩm-hồng-Anh đánh Hắc-giang kịch liệt lắm; quân Vân-nam chống cự không nổi, phải lui về Quảng-đông.

Tôn-Văn đi tuần Bắc-giang

Một tờ báo về Nam chánh-phủ nói: Tôn-Văn muốn bình-định trong địa-hạt Quảng-đông trước rồi sau mới nưu việc chính phát bên ngoài, định ngày 26 février, đi tuần Bắc-giang để thăm xét quân tình và kích-lệ tướng-sĩ.

Tàu bay chở quả bóm sang Thạch-long

Liên-quân lợi dụng toàn lực đánh Đông-giang, đã sai Trần-hữu-Nhân (tháng-không cục-trưởng) đem tàu bay chở 60 quả bóm sang Thạch-long để giúp việc chiến-tranh ở Đông-giang.

Tôn-Văn muốn chỉnh-đốn quan lại

Tôn-Văn triệu Dương-thứ-Khanh (Quảng-đông tỉnh-trưởng) vào phủ, thương-nghị việc chỉnh-trị, đại ý nói rằng tỉnh Quảng-đông từ khi gây cuộc chiến-tranh, chính-sự tề bỏ, võ biền pháp không nghiêm, rồi giặc cướp tung hoành quấy nhiễu, bây giờ phải khảo-hạch quan lại, viên nào không đủ sức hay là ý thế làm càn, thì nhất thiết bãi đi, để thanh lại trị và làm khuôn phép cho các tỉnh theo.

VĂN UYỂN

Nhớ bạn cũ

Ai khéo xui nên gặp gỡ nhau,
Bỗng đâu lỵ biệt bẫy nhiêu lâu.
Chia tay còn nhớ ngày đưa tiễn,
Cách mặt nào khuây nỗi nhớ sầu.
Bèo nước ngàn thay duyên phận thế!
Quan sơn nào biết bến bờ đâu?
Làng-bằng khuây đọ người da tử,
Xin nhớ lời nhau buổi họp đầu.

Nhớ bạn mới quen

Ai khéo xui nên gặp gỡ nhau,
Gặp nhau lọ phải biết nhau lâu!
Vừa mừng để đỉnh duyên văn-tự,
Bỗng lại bần khoản nỗi nhớ sầu.
Ấu cũng duyên may là số phận,
Mà hay tri-kỷ bởi chưng đâu?
Nhớ ai ai nhớ ta chăng tá?
Bể ái dầy vơi mấy độ sâu.

Tiễn bạn đi Lào

Chén buồn nhớ bữa tiễn hôm nay,
Tiễn nhớ ai mà dặn ngập ngày.
Lưu lạc phiên thay mình một bóng,
Ngẫm ngùng chưa nỡ khách rời tay.
Ngẫm đường đành lợi chân chồn bước,
Nhớ cảnh gia sơn giấc mộng chầy.
Hồ-thỉ bốn phương là chí cả,
Phong-trần chi quản phận bèo mây.

Cuộc rui sum họp chửa bao lâu!
Mà đã chia nhau cái nỗi sầu.
Chén rượu đầy vơi dòng lệ rủ,
Nỗi niềm ai có thấu cho nhau.

Nỗi niềm ai có thấu cho nhau,
Một bước đường đi một bước sầu.
Cách mặt cách người lòng đám cách,
Ngọn đèn hiu hắt trống canh thâu.

Ngọn đèn hiu hắt trống canh thâu,
Nghĩ đến càng như gợi mạch sầu.
Hỏi bạn xa xôi nơi đất khách,
Nhớ nhau xin gửi một vài câu.

Sầu nhân, X. K.

HÒA-XA CHẠY ĐIỆN Ở PHÁP

Mới đây công-ty hỏa xa ở Nam-bộ nước Pháp thí-nghiệm hai cái toa máy chạy điện trên con đường từ Montrejeau đến Cazères.

Toa máy ấy lúc làm ra định cho chạy nhanh được 90 kilomètres một giờ, nhưng tàu chưa chạy được ba phút thì tốc lực lại tăng lên được 100 kilomètres, rồi dần dần tới 128 kilomètres.

Hai cái toa máy ấy nay mai sẽ cho chạy ở con đường từ Toulouse đến Bayonne. Toa máy ấy có ba động-cơ, sức mạnh cả thảy được 225 mã-lực.

Mỗi cái toa máy cân nặng được 102 tấn. Ở chỗ đường dốc độ 5% mỗi cái kéo được 300 tấn, đi nhanh 1:0 kilomètres trong một giờ.

Các toa máy chạy điện ở Âu-châu chưa có cái nào chạy nhanh bằng toa máy ấy.

Chẳng biết cái toa máy của công-ty hỏa-xa Orléans đặt ở Hoa-kỳ có chạy được nhanh hơn không. Toa máy tốc-lực được 168 kilomètres, hiện đã đem xuống tàu *Ontario* chở sang Pháp, chắc là đã tới từ ngày 15 janvier thì phải. Công-ty Orléans định dùng toa máy ấy để chạy đường Paris-Brive, thay cho các toa máy kiểu « Pacific » chạy bằng hơi nước. Toa máy lúc đoog xong đã đem thí nghiệm một cách rõ rệt. Người ta đặt cái toa máy ấy và một toa kiểu « Pacific » quay đuôi vào nhau, lấy xích nối cái toa nọ lại với cái toa kia, rồi mở máy cho hai cái cùng chạy một lúc, thì thấy cái toa máy mới kéo cái toa kia đi sềnh sệch.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Nữ hữu tam tòng

(Tiếp theo)

Duyên kia ai đợi mà chờ,
Tình kia ai tưởng mà tơ tưởng tình.
Đi qua đình ngã nón trông đình,
Đình bao nhiêu ngói thương mình bấy
[nhiêu!
Đêm qua đã dỉ dà đi, [nhiêu!
Tiếng nặng bằng bấc, tiếng chì bằng
[bông.

Chỉ khoe chỉ nặng hơn đồng,
Sao chỉ chẳng đục nên cồng nên
[chiêng?

Nghĩ rằng chiêng ở cùng miền,
Ai ngờ chiêng lại lên đền cửa quan.
Người thanh tiếng nói cũng thanh,
Chuông kêu sẽ đánh bên thành cũng
Nửa đêm gióc biển trông mây, [kêu.
Trông anh như bát nước đầy khi vơi.
Miệng cười nhưng dạ chẳng cười,
Từ ngày vắng mặt chẳng vui chút nào,
Em ngồi bó gối, sầu nào nhiều sầu,
Nước ao chẳng khát khát khao vì tình.
Mong cho tình sánh với tình,
Cho loan sánh phượng cho mình sánh
Mong cho quế sánh với hồi, [đôi.
Cho người thục-nữ sánh người trượng-
Con bống là con bống bình, [phu.
Thổi cơm nấu nước một mình bỏ côi.
Sáng ngày có khách đến chơi,
Cơm ăn rượu uống cho vui lòng chồng.
Anh-dân em coi sóc gia-đương,
Để anh buôn bán chẳng vương thông
Mẹ già em nuôi lấy cho anh, [bành.
Để anh buôn bán thông hành đàng xa.
Về anh còn chút mẹ già.
Đừng điều nặng tiếng nhẹ người ta chê
Dù no dù đói em cũng tươi, [cười.
Khoan ăn bớt ngủ là người lo toan.
Phòng khi đồng góp việc làng,
Đồng tiền bát gạo lo toan đã đồng.
Trước là có nghĩa với chồng,
Sau là phận gái hiếu trung nhiều bề.
Anh lấy em về coi sóc cửa nhà,
Để anh đi học đường xa,
Thấy mẹ già thì em nuôi lấy cho anh,
Để anh đi học thông hành đường xa,
Anh nay còn chút mẹ già,
Em đừng tiếng nặng tiếng nhẹ người
[ta chê cười.
Dù no dù đói em cũng tươi,
Cái miệng em cười, đói cũng như no.
Mẹ minh khéo để minh ra,
Để minh mười tám để ta hôm rằm.
Minh đẹp ta cũng ngâm ngâm,
Minh xinh ta cũng đáng trăm quan tiền.
Đêm qua thức ngủ hỏi mình,
Có nghe ta kể sự tình cho nghe?
Có muốn vui thì sắm đôi sọt mà đi
buôn chè, để anh buôn ấm ngồi kề
một bên.
Chè ngon nấu cái ấm bèn,
Chè em một tiền ấm anh sáu mươi.
Hồng nhan anh chín em mười,
Kém nhau một chút có chơi thì vào?

(Còn nữa)

Sắp-mai, Nguyễn-v-Thư

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

HÀI ĐÀM

Thầu cây quan

Thầy lý ngồi hầu *tỉnh xi* quan.

Rút đến quân bài thứ năm, quan hỏi :

Đã chịu thua chưa ?

— Dạ, bẩm, xin quan lớn đi tiền.

— Bài thế kia mà còn dám đánh à ! này đi tiền ..... hai chục.

— Bẩm, theo.... bẩm, xin tỗ ba chục.....

Quan ngồi nghĩ rồi vơ bài :

— Thôi ! cho ăn đi.

— Dạ.

— Đói gì mở xem !

— Bẩm, không có đôi.

— Không có đôi ! Ơ ! xỏ lá chửa ! Thảng cha này nó *thầu cây* cả mình !..... Thời buổi văn-minh khiếp thật..... S. Ph

Gương thiếu-niên

Mấy lời mẫu-huấn

Từ khi con theo học ở nơi xa, thầy mẹ lúc nào cũng lưu-tâm đến việc đức dục và trí-dục của con. Thầy mẹ mừng thầm con đến chốn thi-thành gặp được thầy tốt bạn hay. Mới đây, nhân được ngoại con về thăm thầy mẹ, thấy tinh-nết con có một đôi phần thay đổi, nên mẹ vội lạo thảo mấy nhời khuyên răn con về đường đức-dục, con như về đường trí-dục đã có thấy con xem xét, và chắc việc học hành của con không bao giờ con biếng nhác Ở học-đường hàng ngày con được nghe lời huấn-giáo chân-chính, các thầy con thường khích-khuyến cho con theo đòi bằng-hữu, thì mẹ không nói đến làm chi. Những lời mẹ nói đây tuy không có thứ tự, ý-tứ, tuy không liên-tiếp, nhưng chỉ chuyên chủ về cái đức-tích của một người thiếu-niên, ấy là bởi lòng mẹ thương yêu con mà mẹ cầm bút viết ra đó. Trong khi mẹ viết, mẹ bỗi hỗi tưởng-tượng đến những công dưỡng-dục con, những lúc đêm ngày chăm nom con từ thuở ấm ngửa đến nay, nhưng không phải là mẹ nói đến những sự khó nhọc vất vả ấy để kể công đâu, mẹ chỉ cốt cho con nhớ đến công ấy mà theo cái khuôn-mẫu hay để sau này con khỏi trở nên người hữu tài vô hạnh đó thôi. Chỉ vì lòng mong ước cho con nên người có tư-cách hoàn-toàn mà đêm ngày thấy mẹ suy trước tính sau. Trước sau mẹ chỉ kỳ-vọng cho con nên người có tài có đức, nếu lâm khi mẹ lấy lời ngọt lẽ hay dạy bảo con, cũng có lúc mẹ nghiêm-khắc khuyên răn con. Những lúc thầy mẹ đàm-luận, có lúc nét mặt tươi cười, có khi nét mặt buồn rầu, ấy là vì con ngoan hay hư đấy, con ạ, khi thầy mẹ vui, lòng con hả hê, khi thầy mẹ buồn, lòng con hổ hận, những điều ấy dẫu mẹ chẳng nói, lẫn con cũng đã biết. Con ơi, ta có câu rằng : « Có nuôi con, mới biết lòng cha mẹ » Lời cổ-nhân nói không sai.

Mẹ mừng con may được gặp phong-hội này, sự giáo-dục của con được hoàn-bảo. Có được thế mới thỏa lòng sở nguyện của thầy mẹ, nhưng mẹ e rằng gặp phong-hội tốt đã vậy, nếu con không biết tu-thân sửa tính, thì lòng mong ước trăm phần phỏng có được một hai hay không ? Rồi ra lòng thầy mẹ mong một đằng xoay ra một nẻo, xiết bao hổ thẹn vì con ! Vì con hư con dại, thiên-hạ dám-tiếu, đó không phải là một mối khổ-tâm cho cha mẹ ư ? Nhưng không, mẹ chắc con không đến nỗi như thế. Con biết qui yêu thầy mẹ, con không nỡ lòng ăn ở trái lòng thầy mẹ. Cha hiền con hiếu, cái hạnh-phúc trong gia-đình với hoàn-toàn. Xưa nay, nhà ta nền nếp vẫn được như thế, đó là nhờ cái phúc-ấm của tổ-tiên.

Khi con còn thơ-ấu, những lúc con ở trong thư-phòng, thầy mẹ đem những lời hay lẽ phải giảng giải cho con nghe để cho con nên người hay. Khi con lẳng lơ nghe lời giáo huấn, thầy mẹ hớn hở vui cười, vì e rằng con sẽ trở nên người con hiếu-thảo. Kể cho con nghe những chuyện cổ kim đông tây, là muốn cho con theo điều hay bỏ điều dở. Phàm chưng con người nếu không được chịu cái gia-đình giáo-dục và cái học-đường giáo-dục lương-hảo, khó sao bị cái lòng dục-vọng xô đẩy xuống vực sâu ở đời, trăm nghìn điều ham muốn vô ly dễ làm hư hại tinh-nết con người. Con phải giữ gìn tinh-thần cho trong sạch, con phải có cái chí khí cao-thượng như các bậc tôn-trưởng trong họ. Nhà ta, chu-truyền con nối, đời đời làm những điều không đến nỗi đổi-phong bại tục. Cái gương trong trẻo ấy, con phải theo. Ở trong nhà, con phải cư-xử cho trên thuận dưới hòa, đối với tiền, con biết qui trọng, đối với dưới, con biết thương yêu. Ra ngoài con ăn ở với thân-bằng cố-hữu cho phải đạo; xa ra nữa con có lượng-tâm đối đãi với người đồng-loại. Thấy điều thiện thì làm, gặp điều ác thì tránh xa. Làm điều thiện là vì lòng thiện mà làm, chứ không phải cốt để lấy tiếng khen của thiên-hạ. Nếu trong lòng nhàm-hiểm, ngoài làm điều thiện, chẳng qua là che mắt thiên-hạ để lừa đối người, để mua chuộc lòng người. Che mắt người đã đành, nhưng lừa dối thế nào được thiên địa quỷ-thần ? Lương-tâm sao cho được yên ? Con đừng thấy kẻ làm điều ác được sung sướng đã vội kêu rằng Hóa công chiếu lòng kẻ ác.

Con đừng làm điều chi « được lòng ta, xót xa lòng người. » Câi lòng vị-kỷ là một liệt-tính. Cha mẹ không có nết xấu xa ấy, con cũng không làm gì có tính ấy. Những kẻ ăn người làm ở trong nhà, mẹ cũng không muốn họ có tính xấu ấy, huống chi là con. Đến bằng-hữu con cũng vậy. Kẻ quen người biết, hàng xóm láng diềng, không nỡ bạc tình là đỗ mất dạy. Thấy mẹ nghe thấy tiếng khen con là người có giáo-dục lấy làm vui lòng, vui vì trời phú cho con cái khiếu thông-minh, con lại trọng nhân-phẩm cư-xử phải đạo. Con nên theo cách cư-xử của thầy mẹ, không nên mất lòng ai. Phàm chưng những việc làm lợi nói của thầy mẹ, con đã biết theo. Không mất việc gì, một lợi nào, không lòng lại hỏi lòng, rồi mới làm mới nói. Có suy đi nghĩ lại, mới không một lầm hai lỡ.

Được câu mẹ dạy bảo đến chân lông kẽ tóc, người con hiếu-thảo không nên để lời huấn-giáo ngoài tai, mỗi khi đêm thanh cảnh vắng, con ngồi trong thư-phòng, tựa tay vào án sách, hồi tưởng đến công lao dưỡng-dục sinh-thành, lòng con xiết bao cảm-động, mong một đôi phần báo đáp về sau ; nghĩ đến cái hạnh-phúc trong nhà đề-huề, con lại càng gắng sức học-hành, tu-thân sửa tính nối theo con đường tốt đẹp kia. đó cũng là một cách con báo đáp vậy. Mẹ nói tỉ mỉ như thế là mẹ muốn không một điều nào là mẹ không dạy con. Dù con làm điều chi nhỏ mọn sai lầm, mẹ cũng không bỏ qua mà không dạy bảo con. Con văn tỉnh biết vâng lời, mối lợi mẹ nói ra là lợi vào tai con.

Con nữa

Trương Thanh-trai

Cuộc thi thơ

Của Ngô-trại-Quyên nữ-sĩ

MCMLXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-miếu gây nên tự Lý-công
Dựng cột văn chương trên bến Nhị,
Ghi danh khoa-hàng nức non Nùng.
Cùng tường mấy đợt rêu mờ tỏ,
Cây cối rườm ra với cỏ sông
Hỡi khách văn chương đâu đó tá,
Trăm năm xin nhớ dấu tiên rồng.

Nguyễn-văn-Tăng
184, Rue Dantzenaue, Hanoi

MCMLXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thánh nay xem vẫn nực lòng.
Sánh với Nhị Nùng tương nhân vững
Trải từ Lý, Nguyễn lửa hương nồng
Vách thờ Tản hồn không e-lệ.
Cửa đá Âu phong hà ngại-ngùng.
Trời đất lắy còn văn-miếu ấy.
Có chăng ngỏ dạo hẳn không cùng.

MCMLXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu ai qua chẳng nực lòng.
Tương mạo cao hơn nay khác trước,
Mòn-đình thu lại nào hay không
Mây bay mừng cuốn đà bao thuở,
Vật đổi sao dời trải mấy đông.
Dấu cũ còn in trong tưởng tượng,
Xem bia ai đã dám quên công.

L. trong-qui Phương
40, Bd Rollandes, Hanoi

MCMLXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn miếu còn ghi sử Lạc-Hồng.
Ngọn nước sông Thù qua bến Nhị,
Bóng mây núi Thái rợp non Nùng.
Tuyết sương mấy độ tường khôn chuyển.
Mưa gió đôi phen nhạc vẫn rung.
Cửa Khổng ấy ai không a-dúm đó.
Nên hương xin khấn một lời chung.

Trần-xuân Khuyến
Rue de France, Nam-định

MCMLXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo ngày-ngà cõi Việt-đông.
Đạo đức rạp truyền hàng tiếng cũ,
Văn chương rày đặt đám quên công.
Khuê-tinh sáng đọi in dòng Nhị,
Hòa vũ ơn nhuần khắp núi Nùng.
Tần Hán biết bao đời biến đổi.
Khói hương nghi-ngút vẫn tòn sùng.

Nguyễn-huy-Môn
Lang Hoàng-mai, Hà-đông

MCMLXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo học còn ghi giống Lạc-Hồng.
Đôi tiết xuân tàu đài nước Nhị,
Những bia long hổ ngất non Nùng.
Nhớ xưa nhà Lý thi ca tập,
Tưởng lúc triều ta nhã-nhạc rung
Âu Á gió mưa cơn bĩ cực,
Trông ra nước Giám đã hồ trong.

MCMLXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nho sĩ nhớ đấy đốc một lòng.
Ấy văn-miếu cổ truyền ghi đó,
Kia chữ bia Lê dấu tạc trong.
Cửa Khổng sẵn vang nền đạo đức,
Lầu Khuê nức tiếng vẻ nho-phong.
Được gì tu bỗ gây nền cũ,
Cho bản nhà nho nối lấy dòng.

Mai văn-Tương
63, Rue des Changeurs, Hanoi

MCMLXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-miếu ghi truyền dấu Lạc-Hồng
Đường bệ sửa sang nền Hán-học,
Cung tường tô điểm nét nho-phong.
Lâm phen tiết-liệt vang trời Bắc.
Bao thuở văn-chương rạng đất Đông.
Cảnh tượng xưa nay in vẻ đẹp.
Một nền văn hiến đối non sông.

Đặng-quý-Tạn
Phố Belgique, Haiphong

MCMLXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thành miếu kia ai thử ngẫm trông.
Trước của Hạnh đền màu tuyết đượm
Chiếc bia Lý thấm khói hương lồng
Đôi vùng nhật-nguyệt gương kim cổ
Chín nhận cung-tường nết hiếu trung
Đắp đổi tinh sương đà kể mấy,
Đài Lê chưa chắn điện non Nùng.

Giếp-cẩu
Rue Tân-hưng, Phú-thọ

MCMLXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu rành rành trước mắt trông.
Thành tượng còn gìn công Lý-đế.
Hà thành không kém tiếng Chu-ung.
Văn lan bề rộng non sông Nhị,
Đạo ngạn trời cao ngất núi Nùng.
Truyền suốt đế vương sau trước nhỉ?
Cũng như nguyên khí biết bao cùng

MCMLXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Bỏ rớ văn đàn khắp ngửa trông.
Thành tượng tỏ từ vua Lý trước,
Văn lan dạy khắp nước Nam chung
Mông mênh giang-hán hơn sông Nhị
Vời vợi cung tường sít núi Nùng.
Văn học đời nay khen khéo nhỉ.
So cùng đạo lấy khác bay không ?

Nguyễn-hữu-Bế
Làng Đan-nhiễm, Bắc-ninh

MCMLXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu xây từ thuở Lý-công.
Chính giữa ngai vàng tôn thánh tượng
Đôi bên bệ ngọc nghiêm thần dung.
Xuân thu giữ trọn hai đình tế.
Nam Bắc cùng tôn một đạo đồng.
Chiếc bút lâu-kinh truyền mãi mãi.
Nay còn sang sửa nếp nho-phong.

Đỗ đăng-Phàng
Làng Đan-nhiễm, Bắc-ninh

MCMLXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn miếu từ vua Lý-Thánh-tông.
Của Khổng làng nho nền đạo chính
Núi Nùng sông Nhị khí thiêng chung
Trông bia đã dựng yên tiền bối,
Thấy gác khuê cao tưởng cổ cung.
Hương khói thơm đưa ngoài bốn tỉnh
Đôi phen đến hỏi miếu không long.

Trần-xuân-Rượu
Lang Cổ-am, Hải-dương

MCMLXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Triều Lý khen thay thực có công.
Giáo-hóa có in trên nước Nhị,
Công trường cao đối với non Nùng.
Kia làn giang-hán dòng trong biếc,
Nọ khi thu-dương bóng điểm hồng.
Con cháu rỗng tiên trai lẫn gái,
Cùng nhau sùng bái một niềm chung

Trần văn-Kính, Ninh-giang

MCMLXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Khổng tôn-nghiêm tỏ vựng hồng
Rộng mở cung tường nêu Lý mới,
Gương treo bia bảng đạo Lê sùng.
Làng văn bao học kia sông Nhị,
Tháp bút chênh vênh họ núi Nùng
Miếu mạo đến nay tang-hải mấy,
Văn-minh đệ nhất cảnh Hà-lòng.

MCMLX XVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng long,
Miếu Giám nay còn kỷ-niệm chung
Ngòi bực thành Nam tòa quốc điển.
Vẫy vùng kỳ Bắc dấu vương phong
Sao khuê sáng nếp Lê thừa Lý,
Mạch đạo gây thiêng Nhị nối Nùng.
Một cõi trời Nam Tần Hán mấy.
Văn-minh vẫn thịnh dất nền rồng.

Trần-trong-Thung
34, Rue de Hậu-thái, Sơn-tây

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 23 độ
15 giờ 24 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ bảy, 8 Mars 1924

Âm-lịch

Mồng 4 tháng hai năm Giáp-tí

Ngày Bính-tuất
Hành Thổ, Sao Vị, Trực Nguy
Kỵ Tác-tạo, Xuất-khuyên
Nên Tế-tự, Kết-hôn, Giá-thú, Tiểu-nhiên, Tu-tạo, Động-thổ, An-táng

Giá bạc. — Kể từ ngày 7 Mars 1924, giá bạc ở kho Nhà nước định là **12 f. 85**.

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 7 mars 1924* : 3%, 57.50. — 4% 1917 50.50. — 4% 1918 50.70. — 5% 1915-16 69.75. — 5% 1920 85.25. — 6% 1920 81.75.

Quan Toàn-quyền đi công cán tại Nhật-bản. — Chính-phủ đã quốc Đại-pháp đã ủy quan Toàn-quyền đi công-cán tại Nhật-bản.

Thể lệ và ngày giờ của ngài khởi hành thế nào thì mai chúng tôi sẽ hay, nhưng đoán chừng vào đầu tháng năm tây.

Quan Toàn-quyền về ở tỉnh Hải ái của chính-phủ Pháp đã với ý tỏ phủ Nhật một lần nữa về cái nạn động đất ngày 1er Septembre vừa rồi.

Ngài sẽ thay mặt chính-phủ mà mừng lễ thành hôn của Nhiệp chính-thương Nhật-bản vừa rồi.

Ngài sẽ đại hôn đã thứ nhất cho tòa đại-sứ mới của Pháp tại Nhật-bản và cùng với quan Đại-sứ Claudel khảo sát về các vấn-đề quan-hệ đến việc giao-thiệp của Nhật-bản với Đông-dương.

Lại đặt một phái-bộ có mấy quan đại-biểu ở phủ Toàn-quyền và hai ông hội-trưởng phòng Thương-mại Hanoi và Saigon cũng sang Nhật-bản một chuyến để tìm mọi cách khiến cho sự giao-thiệp của hai nước về đường kinh-tế được phát đạt thêm lên.

Sau nữa, trong khi đi đường, quan Toàn-quyền sẽ ghé vào Hương-cảng và Thượng-hải để khảo sát về sự cải-lương cách vận tải đường bể của hai hải-cảng ấy với hải-cảng Haiphong và Saigon.

Quan Thống-sứ đi kinh-lược. — Ngày thứ sáu sau thì quan Thống-sứ sẽ đi kinh-lược tại Moncay. Quan cai-trị Maillard là thư-ký riêng của ngài thì ngày 13 mars sẽ xuống Haiphong đáp tàu *Querné* đi Moncay, chừng sáng 15 thì tới nơi.

Ngày thứ sáu sau thì quan Thống-sứ sẽ đi ô-tô lên Lang-sơn, sáng thứ bảy thì ra Moncay. Ngài vắng Hanoi chừng giảm bớt.

Hạm-đội Anh tại Saigon. — Hạm đội Anh đã nhất định đến ngày 14 mars hồi 10 giờ 45 thì tới Saigon. Khi tàu vào bến thì sẽ có quan quân-lý văn-phòng phủ Toàn-quyền, quan Chánh văn-phòng phủ Thống-đốc Nam kỳ, quan Thủy-quân Đô-đốc, quan chanh Hội đồng ủy-viên thành phố Saigon xuống tàu mà chào quan Đô-đốc Anh.

Buổi chiều thì các quan võ Anh sẽ đi chào quan Toàn-quyền, quan Thống-đốc và quan Nguyên-soái Nam-kỳ.

Bán một cái xe máy hiệu « Ford ».
Hỏi ở phố Nhị số nhà 22
3803

Các máy bay đi Huế và Ai-lao. — Ba chiếc máy bay sang Attopeu thì sáng hôm qua bỏi 11 giờ ở V.nh đã khỏi-hành, 13 giờ 45 thì Quảng-trị và 15 giờ lại bay vào Huế.

Hội-đồng Bảo-hộ — Hội-đồng bảo-hộ đã họp sang hôm qua, có quan Thống-sứ Monguillot chủ tọa. Trong các việc xét thì có những việc nay :

Tuyển yết việc bầu-cử đại-biểu Bắc-kỳ ngày 2 mars 1924.

Lập một trường học tại Nam-định.

Làm đình và nhà ở cho huyện Gia-bình (Bắc-ninh).

(Còn trang thứ ba, cột thứ hai)

BẢN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES »
mỗi gói. 0p.08
Thuốc STIC « HAVANE »
mỗi gói. . . . . 0 . 10
Tuốc STIC « ANGLAISES »
(Thanh-hương) bọc vào hộp bằng kim, mỗi hộp hai mươi điếu. . . . . . 0 . 20

ĐÁ-BIẾT-TUỔI-VÀNG

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÙI-LÂM dịch-thuật

Cuốn tiểu-thuyết này cho là ái-tình tiểu-thuyết cũng được, mà cho là trinh-thám tiểu-thuyết cũng được. Vậy xin dịch ra để cống-hiến các bạn độc-giả một cuộc tiêu-khiển khiển-hứng trong khi tiêu-hêu tra-dư !

...Mỗi khi thấy tôi đến gần, thì chúng lại nín yên không nói, tôi lấy làm lo lắm, biết rằng chúng đã có ý nghi mình rồi. Hai mắt con mụ đó cứ nhìn vào tôi trừng trừng, có lúc bốn năm đứa xúm xụm lại nói chuyện với nhau. tôi biết chắc là chúng nói chuyện tôi đấy. Biết vậy cho nên tôi cũng cứ lẳng đi chỗ khác. Bữa cơm hôm ấy, khách ăn đông lắm, mà ai cũng ngồi giai cả, chứ không ai đứng dậy ngay. Tôi chạy đi chạy lại, làm ra dáng cậu bồi thoắng lắm, có mấy đứa nó bay bông đùa quát tháo, mình cũng cứ vâng tràn đi cho xong chuyện ; nhưng trong lòng thì thực thấy như tê như tái, như dại như ngây, buồn bực một cách lạ thường vậy, Bỗng chốc thấy ở phía ngoài tường có tiếng lạ, bao nhiêu mạch máu trong người tôi đều lạnh toát đi mà ngừng lại cả, đưa mắt nhìn ra, thì thấy năng Á đức-nhĩ đã đem con chó từ ngoài bước vào, đằng sau lại có một người đàn-ông, trạc độ bốn năm mươi tuổi. Tôi chạy ra đón khách, lờ đi như người không quen biết bao giờ, đưa hai người vào ngồi riêng một chỗ.

Năng Á đức-nhĩ cũng gọi tôi là bồi, lên giọng là khách sang mà rằng :

— Bồi ! My kiếm cho ta một chỗ thanh-vắng, ta còn muốn ngồi lâu một chút. Lúc nào vắn khách thì my lại chạy vào xem ta có sai bảo gì không, nghe !

Tôi vâng dạ rồi lui ra, thấy đằng-nhân chúng nó ở ngoài, đang lẳng lặng ngồi yên, không nói không rằng, tranh nhau chú mục mà nhìn hai người đó, nhìn chán rồi lại thì-thầm bàn mảnh với nhau.

Phút chốc thấy con mụ đó lấy tay vẫy tôi đến mà rằng :

— La-tư ! Hai người khách vừa vào đó là ai thế ? Người trông thấy bè, muốn như người nước Pháp, chẳng biết có phải không ?

Tôi lắc đầu nói :

— Thưa bà, hai người đó đều là khách lạ cả, tôi không biết là ai. Người đàn ông thì chưa thấy nói, cho nên cũng chưa rõ là người nước nào, nhưng cứ xem quần áo ăn vận, thì dường như cũng có hơi khác với người nước Anh vậy.

Mụ gật đầu, ra ý bảo tôi : thôi được cứ đi. Tôi chưa đi khỏi thì đã nghe tiếng Hách-xứ khẽ nói rằng :

— Nếu có phải hắn thật, thì cái việc của chúng mình, muốn chừng đã phát giác ra rồi. Nhưng hắn đến cũng khí chậm .

Mụ nói :

— Chính hắn đấy, chứ không còn ai nữa. Ông đừng nói rằngchậm đâu, việc mình không khéo mà nguy đấy, ông không còn nhớ cái lúc ở nước Tỷ hay sao !

Tôi nghe đến đấy thì phải lẳng đi, không dám đứng lại nữa, sợ chúng sinh nghi. Bấy giờ chúng đều đứng dậy ra về cả, trong cửa hàng chỉ còn có vài người, nhưng đều là những người khách lạ cả, khi đó tôi mới đến chỗ Á-đức-nhĩ ngồi, năng thấy tôi đến liền nói :

— Sự thế thì nào, chàng nói mau đi. Tiên-sinh đây là một nhà trinh-thám đại danh nước Pháp, tiên-sinh đến đây để giúp ta đấy.

Tôi nói :

— Chúng cớ hiển nhiên mà mấy lần nói với chánh-phủ, không ai họ chịu nghe cho, tôi lại cậy một người yếu-nhân ở trong chính-giới, đem việc ấy tuyên cáo với chánh-phủ, nhưng các nhà chấp-chính, ai họ cũng bảo là mình nói xằng, hơn đợi vẫn cứ nhất định khởi hành, không chịu dinh chỉ. Ở đây Đức-quốc nó đã tụ tập đến hai ba mươi vạn người, người nào cũng đều có súng đạn cả, thế mà nước nhà thì không có phòng bị một chút nào.

Năng nói :

— Chánh-phủ nước Pháp cũng không tin là có việc ấy, nói chẳng lẽ người Anh lại ngu muội đến thế.

Bấy giờ nhà trinh-thám bỗng hỏi tôi rằng :

— Thế bây giờ các ngài định xử trí ra làm sao ?

Tôi nói :

— Cũng kể rồi, không còn biết làm ra làm sao nữa, Cách-tư-thắc cũng chịu bó tay, chưa nghĩ ra được kế gì hay. Cách-tư-thắc hiện còn ở đây, gọi ra có được không ?

Năng nói :

— Được !

Tôi liền chạy vào phòng trong, thấy Cách-tư-thắc đang khoanh tay ngửa mặt lên trần ngồi nghĩ. Tôi nói :

— Ông ra, có ai hỏi gì ấy !

Cách-tư-thắc bèn đứng dậy, cùng tôi đi ra. Trông thấy nhà trinh-thám, Cách-tư-thắc liền nói :

— Kính chào quí hữu ! Qui-hữu cải trang thật cũng đã khéo lắm thay, nhưng tiểu-đệ còn nhận ra được, Chẳng hay có phải qui hữu phụ trọng danh là Ba-nhĩ-đô dấy không ?

Hai người đều cười, rồi bắt tay nhau. Bấy giờ có một tên bồi bàn đứng ở bộ sương-trù, nhưng không thấy qui đại-thần trả lời ra làm sao, đến lúc về thì ngài lấy làm giận lắm.

(Còn nữa)

Ba nhĩ-đô tiên-sinh đây đã đến thương-thuyết với qui-quốc công-sứ đại-thần rồi đấy !

Ba-nhĩ-đô nói :

— Này mà quan công-sứ nước tôi cũng có lòng tin. Lập tức ngài thân-hành đến diện yết quan ngoại-giao-bộ thống-trưởng ; nhưng không thấy qui đại-thần trả lời ra làm sao, đến lúc về thì ngài lấy làm giận lắm.

(Còn nữa)

Cải chính

Tiểu-thuyết « Đá-biết-tuổi-vàng » số 68, ra kỳ báo số 2086, ngày thứ tư 5 mars, thứ xếp chữ lầm nhiều chỗ, vậy nay cải chính lại cho đúng :

Cột thứ 2 dòng thứ 23, « cái việc mười lăm năm trước » bỏ sót một chữ *làm*.

Cũng cột ấy, dòng thứ 27, « Duy có hai điều, bèn lòng vẫn thường canh cánh ; điều thứ nhất là..... » câu ấy bỏ sót mất 7 chữ « *bèn lòng vẫn thường canh cánh, điều.....* »

Cột thứ 3 dòng thứ 2, « Làm hại *hỏi*.

Cột thứ 5, dòng cuối cùng, « Khu-trục-hạm » chữ *trục* xếp lầm ra chữ *trừ*.

Cột thứ 6, dòng thứ 23, « Chúng đều kéo nhau vào » chữ *đều* xếp lầm ra chữ *tôi*.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY ♀
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 châu-kính
Mặt đá kim
có chất đạ-quang
BẢO-ĐẢM 20 NĂM
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2009

防濕內司
泰金號正
茶名子獅
Bản-hiệu đã lâu năm chuyên môn bán các thứ chè tầu Ô-long, Liêu-tâm, Thủy-tiên, tại Haiphong hiện là KIM-THÁI, số nhà 143, ở phố Khách, và có gửi bán ở các hiệu trong Nam-kỳ, Trung-kỳ, Bắc-kỳ, và hiện tại Hanoi, phố hàng Ngang, số nhà 3 cũng có một chi-điểm mới mở. Vậy xin kính mời các quý-khách đến mua hoặc ở xa viết thư đến bản hiệu mua cũng được.
Xin nhắn cho kỹ các hiệu chè:
KIM-THÁI hiệu sư-tử; CÔNG-THÁI hiệu kỳ-lân và LÂM-MẬU, tam-kỳ, ngũ-phúc, tam-nguyên.
Các thư chè nếu bản-hiệu thiếu nào cũng có thưởng cả.
KIM-THÁI
Haiphong, phố Khách, số 140
Hanoi, phố hàng Ngang, số 3
2161

HIỆU
MINH-ĐƯỜNG
MẠT-HƯƠNG TỔNG CỤC
của Bộng phong Yên-thao càng-lý
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ GÀ
Giấy phố hàng Gai số 80

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có vàng cao-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại nói thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho nỗi xin các ngài từ nay đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ rõ.

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đông-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

Thi trí phủ. — Các thể lệ thi đã định ở điều 24, chỉ dụ ngày 7 Juin 1923 cho các hàng chánh trí-châu muốn cải-cách ngạch tri-phủ thì rằng ý như thể lệ nói trong nghị định ngày 1er mai 1922 là nghị định tuyển vào ngạch tri-huyện.

Kỳ thi ấy sẽ có hai bài thi viết và một bài vấn-đáp, điểm số cho từ 0 đến 2.

Các bài thi viết có :

1° Một tờ luận bằng quốc-ngữ của một quan đầu địa-phương gửi lên quan tỉnh về một việc hành chính hay là tư pháp, hạn trong 3 giờ.

2° Dịch một tờ công-văn bằng quốc ngữ ra chữ nho, hay là bằng chữ nho ra quốc-ngữ, hạn trong 2 giờ.

Thi vấn-đáp. Hội-đồng sát hạch sẽ hỏi về các vấn-đề khác nữa.

RẠP CHỚP BÓNG PALACE

Chương-trình từ ngày thứ tư 27 Février đến ngày thứ bảy 1er Mars 1924

Chuyện rất buồn cười
LE FILON DU BOUIF
Chia làm 5 phần

Nay mai sẽ chớp một phim rất hay mà các rạp chớp bóng Paris rạp nào cũng đã chiếu qua là :

NANOUCK, L'ESQUIMAU

Sau chuyện
BA NGƯỜI NGỰ LÂM PHÁO THỦ
sẽ chiếu đến chuyện
HAI MƯƠI NĂM VỀ SAU

CÓ MỖI CHIỀU THỨ TƯ, VÀ BUỔI SÁNG CHỦ NHẬT, THÌ ĐỔI CHƯƠNG-TRÌNH

Almua phiếu cuộc đánh số Quân-công bội-tinh nên biết. — Ngày hôm qua tại phòng coi việc thu tiền ở hiệu Cô-đa (G. M. R.) mất trộm 34 phiếu đánh số Quân-công bội-tinh (Loterie des médailles militaires) ở trong quyển số từ 07651 đến 07700. Vậy những phiếu thuộc về trong những số ấy không được nữa, duy có ba phiếu thuộc về quyển ấy thì hiệu G. M. G. đã mua rồi.

Vậy những người đã mua phải mượn ba cái phiếu khác thì nên báo cho hiệu Cô-đa biết, phòng sau này phiếu mình có trúng thì mới được lĩnh tiền.

Báo chữ Anh. — M. Robert Crémieux được phép đang những bài soạn bằng chữ Anh vào trong báo « Information d'Extrême Orient ». Các bài ấy trước khi đăng báo phải trình phủ Thống-đốc Nam-kỳ kiểm-duyệt.

Nam-kỳ lập lại ba tỉnh — Ba tỉnh Gò-công, Sa-đéc, Hà-tiên ở Nam-kỳ, nay đặt thành đinh mỗi tỉnh có một quan cai-trị làm chủ tỉnh.

Tại hội Trí-trí. — Đến ngày thứ năm 13 mars hồi 8 giờ tối, M. Nguyễn-văn-Hiếu sẽ diễn-thuyết về dân-tộc nước Nhật-bản tại hội Trí-trí.

∴

Đến tối thứ năm 27 mars hồi 8 giờ tối thì hội Trí trí sẽ họp đại-hội-đồng thường-niên.

Tòa Thượng-thẩm. — *Không chịu đi phu lại đánh lý trưởng.* — Có gần sức bắt phu đi đắp đê, lý-trưởng làng tên Giai tuần lện ra chiếu sổ dân định đi bắt cho đủ số để đem nộp. Tên Giai chiều lệ phải đi đắp đê, song hướng không chịu đi, lại sinh sự cãi nhau rồi đánh lý trưởng bị thương. Tòa Nam-án tỉnh Nam-định phạt tên Trần-văn-Giai 1 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm y án nhưng cho được hưởng án treo, vì xét ra lỗi tại cả hai bên và tên ấy trước chưa can án lần nào.

Học trò hành hung. — Một hôm trong kỳ nghỉ hè, cậu Đặng-châu-Tuệ rủ các bạn học đến chơi đùa làm rầm rĩ cả lên. Một người tuần làng tên là Ng-v-Long đến bảo phải im đi. Bọn học trò không nghe, lại cãi lý với người tuần, rồi lúm lại đánh người ấy bị thương. Người tuần-phu chỉ nhận được tên Đặng-châu-Tuệ, Tô-thiệu-Thuật và Đặng-ngọc-Môn mà thôi, cho nên tòa Nam-án tỉnh Thái-bình phạt mỗi tên 3 tháng tù án treo và 10 đồng không được án treo. Tòa Thượng-thẩm y án phạt hai người trên, còn tên Môn được tha vì không đủ chứng cớ.

Tự liện trói giam người. — Tên Ng-văn-Độ bán với người láng giềng mở chung cái cổng ở sân để cho tiện, người láng giềng không chịu nghe, vì thế lấy làm hiềm. Một hôm thấy người láng giềng bước chân sang sân mình khép lý vụ cho sự nọ sự kia, rồi bắt trói lại, giam tự chiều hôm trước mãi đến 11 giờ hôm sau mới nhờ người láng giềng đi trình lý-trưởng lại mới thả cho về. Tòa Nam-án tỉnh Hà-đông phạt tên Ng-v-Độ 3 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho tên ấy xuống 2 tháng tù.

Đánh phản thu. — Lý trưởng làng lũ tên Đào-v-Miễn nhân bàn việc, có cu hai người ký-mục xóm lũ tên ấy đi thu thuế hộ. Tên Đào-v-Hiếu và Đào-v-Hựu cậy mình là tộc-biểu, nói bướng không chịu giao tiền thuế cho hai người ấy, vì lẽ do hai bên cãi nhau, rồi tên Hiếu và tên Hựu xướng suất người nhà đánh hai người ấy bị thương. Tòa Nam-án tỉnh Hà-nam phạt tên Đào-v-Hiếu 3 tháng tù, tên Đào-v-Hựu 10 đồng và bắt phải bồi 20 đồng cho hai người bị đánh. Tòa Thượng-thẩm y án. Còn tên Đào-v-Lai và Đào-v-Quý cũng cậu về việc ấy phải tòa Nam-án tỉnh sẽ phạt mỗi tên 10 đồng thì được tha.

Đánh chánh hương-hội. Tên Ng-văn-Tân là lý-trưởng ở Hà-đông vẫn bất bình với chánh hương-hội. Một hôm đương cùng với lũ tên Ng-ngọc-Lịch thu thuế ở đình, thấy chánh hương hội ra, sinh sự, rồi cùng với đồng bầu đánh trói chánh hương-hội lại và cho là ngăn trở việc thu thuế. Tòa Nam-án tỉnh Hà-đông phạt tên Ng-văn-Tân 3 tháng tù, tên Ngô-ngọc-Tích, Ng-văn-Bảo, Ng-v-Du và Ng-v-Cần, mỗi tên 1 tháng tù và bắt cả những tên ấy phải lên đời với nhau hồi 3 đồng cho người bị đánh. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho tên lý-trưởng xuống 1 tháng tù và những tên khác mỗi tên xuống 15 ngày tù.

Bán ruộng của chu. — Ngô-tất-Trinh bị thưa về việc bán ruộng của chu, phải tòa Nam-án tỉnh Ninh-bình phạt 1 tháng tù và bắt phải bồi 18 đồng 5 bảo cho chủ thì được tòa Thượng-thẩm tha, vì xét không đủ chứng cớ.

Lăng mạ phó lý. — Tên Ng-gia-Tô cùng con là tên Ng-gia-Các, vì chuyện bất bình, đi dong đường chửi phó lý tên là Ng-văn-Ban. Tòa Nam-án tỉnh Hà-đông phạt hai bố con, mỗi tên 6 ngày tù, tòa Thượng-thẩm giảm tội cho mỗi tên xuống 10 đồng.

Tố sai. — Lê-v-Chất bị thưa về việc không chịu đóng sưu lấy thẻ phải tòa Nam-án tỉnh Bắc-ninh phạt 11 tháng tù. tòa Thượng thẩm tha, vì xét không đủ chứng cớ.

Phòng Thương-mại. — Hôm qua thứ năm 6 mars, hồi 21 giờ, hội-đồng Thương-mại đã họp tại nhà hội ở phố hàng Trống.

Ngạch Học-chính — Các viên giáo-học có tên sau này đang nghỉ giả hạn, kể từ ngày kỳ nghỉ định này lại được phục chức

MM. Ng-văn-Đồng giáo-học hạng tư ;
Bảo-thiện-Ngôn — bảy ;
Trần-v-Thinh — tám ;
M. Nguyễn-hữu-Khôi, trợ-giáo thực-thụ hạng tám tại Lương-xam (Haiphong) phải khiển trách ghi vào lí lịch, vì bỏ trường đi.

M. Tô-đình-Cương, trợ giáo thực-thụ hạng tám tại Đông-khê (Caobằng) phải khiển trách ghi vào lí lịch, vì phạm lỗi nặng

Mấy việc lẫu-đá. — Sở cảnh-sát đã làm giấy biên bản về việc Trần-văn Thái ở Sinh-từ bị sưu đứa đánh.

Quan Biện-lý đã cho giấy cho Bùi-văn-Hương quản lãng Trang-lan huyện An-lạc tỉnh Vĩnh-yên chết tại nhà thương Hanoi vì bị người làng đánh.

Các tin vật. Ng-v-Hòa 32 tuổi làm *chauffeur* nhà ở đường 75 trình rằng bị mất trộm 37 đồng bạc và các quần áo giá đáng 30 đồng.

M. Constans ở đường Orléans trình rằng đánh rơi ở quãng đường từ nhà đến phố Trang-thi một cái mandat 34 đồng và các giấy vật.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Con nước lên xuống — Ngày thứ sáu 7 mars 1924 :

Nước lên 26 phân vào hồi 5*41 buổi sáng ;

Nước xuống 24 phân vào hồi 7*12 buổi chiều.

Ngày thứ bảy 8 mars 1924 :

Nước lên 24 phân vào hồi 6*20 buổi sáng ;

Nước xuống 10 phân vào hồi 8*30 buổi chiều

Ngày chủ-nhật 9 mars 1924 :

Nước lên 22 phân vào hồi 6*30 buổi sáng ;

Buổi chiều nước đứng con.

Bán đấu giá. — Một thửa đất ở Hà-lý rộng 2680 thước vuông của bà Công-nam-lý đã đem bán đấu-giá tại tòa án độ nhất-cấp ngày thứ tư 5 mars. Đất giá là 2500 p., mua được và phải giả thêm phí tổn tạp vật hết độ 350 p., nữa.

Công-đậu. — Ngày thứ tư 5 mars 1924 ở vùng Trực-cát có 754 người lại chũng đậu.

Đánh lính cảnh-sát. — Vũ-văn-Viên tức Hậu, 35 tuổi, chủ chiếc thuyền số 2700 có tư thù gì với một người cai phu, hôm qua bắt gặp ở cầu Sáu-kho thì sai lũ cháu sào là Ng-v-Khôi 25 tuổi, Ng-v-Kiên 20 tuổi và Vũ-v-Lộ 17 tuổi, đánh người cai phu toạc cả mặt mũi. Một người lính cảnh-sát ta thấy to tiếng lại đẹp cũng bị lũ chân sào và tên Viên tức Hậu chống cự lại, rồi chực xuống thuyền kéo buồm chạy chốn. Về sau có cảnh-sát Tây lại mới bắt được bọn nó giải về bóp.

Tại tòa án. — Sáng ngày thứ tư 5 mars có một phiên tòa thương-mại họp để tuyên bá một nhà buôn ta cáo cùng.

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Trả lời bài của bà Phạm-thị-Vinh tức Mme Vve Hai Ôn đăng ở mục bá cáo việc riêng số báo T. B. T. V. ra ngày 21 février 1924.

Những lời bà Phạm-thị-Vinh đăng báo về việc con dâu bà đi lấy chồng có mấy điều không được đúng sự thực. Nguyên là tôi biết bà đã lâu, nên chỗ tình nghĩa chị em thân-thiết, nào những điều hơn lẽ thiệt, bà thường bàn chuyện với tôi. Bà thường than thở về nỗi con trai bà đi biệt ăn tin đã mấy năm nay, về việc bà muốn cho con dâu bà tái giá, vì bà nghĩ câu dân bà sinh nở có thì, bà thấy con rể góa của tôi phúc hậu lại chưa có kẻ thất thì bà bèn muốn đem con dâu bà gả cho cháu. Tôi ngại chỗ chị em cũng sẵn long nghe tôi bà mà hỏi nàng dâu bà cho chàng rể góa của tôi. Việc cưới xin lễ nghĩa thiên-hạ ai cũng rõ cả.

Còn người con dâu bà lấy người bạn thân của con trai bà tức là con rể tôi, sự đó tôi xin nói rõ là rể tôi không có chơi bời gì với con trai bà, sao gọi là bạn thân được ???

Sự thực còn có kẻ quen người thuộc biết cả, thế mà nỡ nói qua sai ngoa, bây giờ tôi đọc báo mới rõ chuyện, nay xin đáp lại, để ai không rõ đâu đuôi cầu chuyện được hiểu sự thực.

Trần-thị-Khuê tức Mme Tòng
Buôn bán ở Ha-lý — Hai-phong
3506

(Xem tiếp trang thứ tư)

SÂN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ sáu 7 mars 1924

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất:

THÚY-KIỀU BÁN MÌNH
(Hát chèo)

Tích thứ hai :

ĐÀI YẾN ĐOÀN-HÙNG-NGỌC
(Hát tuồng)
(Trẻ-con diễn)

Tối thứ bảy 8 mars 1924

TRƯƠNG-VIỆN

Mời quý khách lại nghe hát chèo. Từ đầu đến cuối toàn hát chèo.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen
của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không phải vẽ, những hình lạ, làm thư có mấy thứ thuốc về những bệnh thì trông-nom cho rễ con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem xét và so sánh cho kĩ kẻo nhầm to lắm

Ngày mồng 9 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ bảy, tòa Nam-triều phong cho NONTÉS quí tộc, có chữ sắc mới thứ nhất thứ nhì ban cho ngài có quyền được phong chữ-công để ở thanh-giá.
Khâm thử.

以嘉有勳績定
我國社稷安
寧福祿永綏
其世襲爵
賦此誥命
以昭信守

Rượu này đã kế-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và tô chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Vì vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản xứ.

Bảo-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư
(4e page)

Số 78

BÌNH SƠN LÃNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ nhả ngọc phun châu, khắp các quan trong toà Bán-lum, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoằng văn tài-nữ » lập lầu kèn chông, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào dam hỗn-hào xấc-láo thì được phép đả-tử. Sau vì một sự kèn chông ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất lý-kỳ.)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Thanh-y nữ-tử nói :

— Tôi vâng mệnh ra đây, chính là để đợi tay tiểu-thư tới đó!

Bình-như-hành tủm-tỉm cười mà đáp rằng :

— Tôi vào đây là cốt để thi-thài văn-thơ, người là một viên nữ-thư-ký, liệu có thể làm được văn-thơ hay không?

Thanh-y nữ-tử nói :

— Tiên-sinh hãy thử xem nào!

Bình-như-hành nói :

— Hà tất phải thử! Cứ mời tiểu-thư ra đây là hơn.

Thanh-y nữ-tử nói :

— Tiểu thư tôi có 12 người nữ-thư-ký, theo thứ-tự chia ra làm 3 hạng: thượng-đẳng, trung-đẳng và hạ-đẳng. Tôi đây là hạ-đẳng thư-ký, nếu tôi chịu thua thì cô trung đẳng ra, trung-đẳng thua thì cô thượng đẳng ra. Thượng-đẳng chịu thua, bấy giờ mới tiên-sinh vào *Ngọc-xích-lâu*, cùng tiểu-thư tôi tương-kiến. Bây giờ tiên-sinh muốn yết-kiến tiểu-thư tôi thì chưa thể được.

Bình-như-hành nói :

— Nếu vậy cũng chẳng khó gì. Để tôi làm một vài bài thơ là xong. Bây giờ tôi hãy xin thử trước một bài.

Thanh-y nữ-tử trở về phía trước mặt mà bảo rằng :

— Xin mời tiên-sinh ngồi.

Bình-như-hành ngảnh đầu trông lại thì thấy trước mặt đã bày một cái thư-án, có đủ nghiên bút giấy mực. *Bình-như-hành* mới chạy lại ngồi, rồi cầm bút mà nói rằng :

— Tiểu-thư không chịu ra đây, tôi đã hiểu ý rồi, chẳng-qua là tiểu-thư giấu dốt mà thôi.

Nói xong, liền viết một bài thơ 4 câu. Viết xong, đọc lại một lượt, và bảo các nữ-tỳ rằng :

— Đưa sang cho bà thư-ký xem, nếu bà không xem nổi thì để tôi giảng cho mà nghe.

Nữ-tỳ chuyển sang cho thanh-y nữ-tử. Thanh-y nữ-tử xem xong, nín lặng không nói câu gì, sẽ cầm bút thảo ngay một bài họa lại, rồi bảo nữ-tỳ đưa sang. *Bình-như-hành* đang cúi đầu ngâm-nghĩ cái bài thơ của mình bỗng nghe thấy tờ giấy đã đưa đến trước mặt.

Chàng tưởng là nàng nguyện hai thơ của mình, vì xem không kiểu, cho nên đưa trả, mới tủm-tỉm cười mà bảo rằng :

— Tôi đã bảo rằng nếu xem không nổi thì đưa lại đây để tôi giảng cho mà nghe!

Đến khi mở xem, thấy là một bài thơ của thanh-y nữ-tử theo vần họa lại, bấy giờ chàng giật mình kinh ngạc mà rằng :

— La thay! La thay! Làm sao họa chóng như thế!

Nói xong, liền tầm-nhầm đọc. Đọc xong, hớn-hở mừng lòng. Mừng quá bèn quên, liền vỗ án mà reo rằm lên rằng :

Kỳ tài! Kỳ tài! *Bình-như-hành* nay bây giờ mới gặp một tay địch-thủ!

Thanh-y nữ-tử nghe nói, kinh-ngạc mà hỏi rằng :

— Tôi nghe nói tiên-sinh họ *Tiền*, có sao lại tự xưng là *Bình-như-hành*, hay là có hai họ chăng?

Bình-như-hành thấy hỏi, biết là mình nói lỡ lời, vội vàng chối cãi mà rằng :

Không! tôi có nói *Bình-như-hành* đâu! tôi nói *Tiền-hoành* đó! có lẽ người nghe lầm

Thanh-y nữ-tử nói :

— Vâng! có lẽ tôi nghe lầm! nhưng tôi đây là hạ-đẳng thư-ký, cớ sao tiên-sinh đã vội khen là tay địch-thủ?

Bình-như-hành nói :

— Nàng chớ nói dối tôi. Nàng không phải là hạ-đẳng thư-ký rồi. Âu là tôi lại viết một bài thơ để giảng hòa với nàng.

Nói xong, lại nắm mực cầm bút viết một bài thơ. Viết xong, hai tay nâng đỡ, trao cho nữ-tỳ chuyển sang. Thanh-y nữ-tử xem xong, chỉ tủm-tỉm cười, không nói câu gì, cầm bút mà họa một bài đáp lại.

Bình-như-hành ngồi xa trông thấy thanh-y nữ-tử họa bút luôn tay, liền tấm-tắc khen-ngợi mà rằng :

— Trong bọn nữ-lưu mà có tài mẫn-tiệp như thế kia thì bọn mày râu ta cũng nên hổ-thẹn mà chết đi cho rồi!

Chàng nói chưa dứt lời thì bài thơ họa vần đã đưa đến trước mặt. *Bình-như-hành* đọc xong, thở dài một tiếng mà rằng :

— *Tiền-hoành* này tới đây, nguyện định thi tài cùng tiểu-thư, ai ngờ gặp một viên nữ-thư-ký mà đã không địch nổi, huống-chi là tiểu-thư. Hôm trước tôi đề bài thơ ở trong chùa *Tiếp-đàn-am*, thật đã ngông cuồng, ngày nay đám xin thư tội.

Bình-như-hành nói xong, lại cầm bút viết một bài thơ, trao đưa nữ-tỳ để chuyển sang cho thanh-y nữ-tử. Thanh-y nữ-tử xem xong, tủm-tỉm cười mà rằng :

— Sao tiên-sinh lúc trước kiên-ngạo như thế mà bây giờ lại lễ phép quá!

Nói xong, lại theo vần họa thêm một bài. Thanh-y nữ-tử viết xong, bảo nữ-tỳ chuyển sang cho *Bình-như-hành*. *Bình-như-hành* cầm lấy, đọc kỹ một lượt, rồi nói :

— Bậc cao-tài đời xưa cũng còn phải bấy bước mới làm nên thơ, ngày nay nàng đặt bút là viết nên vần, thật hơn cổ nhân nhiều lắm. *Tiền-hoành* này dẫu được lòi yêu-ải, nhưng ngẫm nghĩ càng thêm thẹn trong lòng.

Bình-như-hành nói xong, liền đứng dậy từ-tạ mà rằng :

— Tôi nhờ nàng làm ơn giúp với tiểu-thư cho rằng : tôi xin trở về học thêm 10 năm nữa, rồi sẽ lại đến để thỉnh-giáo.

Chàng nói xong, toan lui ra thì thanh-y nữ-tử nói :

Tiên-sinh đã định đi thì tôi xin có mấy lời kính-tặng.

Nói xong, liền viết một bài thơ, sai người đưa cho *Bình-như-hành*. Bấy giờ *Bình-như-hành* đã lui ra ngoài đình-đình, cầm lấy thơ xem, biết là nàng có ý chỉ-trích những thói ngông-cuồng trong bài thơ để chúa *Tiếp-đàn-am* thôi.

Chàng nín lặng không nói, cầm bài thơ trả vào trong tay áo, rồi đi trở ra. Khi đi đến chỗ lối rẽ thì gặp *Yến-bạch-hạm* ở phía đông đi lại. Hai người trông thấy nhau, nét mặt đều bỗng khác xưa, cùng giật mình ma kinh nhạc.

HỒI THỨ XVII

Bình như-hành tự biết tài mình không địch nổi thanh-y nữ tử mới dẫn bước lui ra. Khi ra vừa đến chỗ quán-lộ thì gặp *Yến-bạch-hạm*. *Yến-bạch-hạm* hỏi :

— Tuế nạo, đại-huynh được hay là thua?

Bình-như-hành lắc đầu mà rằng :

— Xấu hổ quá! ngày nay thật đã bêu xấu!

Yến-bạch-hạm lại hỏi :

— Đại-huynh đã được giáp mặt tiểu thư chưa?

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Đánh rơi. — Mme Cartalas ở số 21 phố Dominé có đơn trình ngày hôm qua đánh rơi một chiếc hoa tai giắt bảo thạch có sợi dây truyền bằng vàng.

Chó cắn. Phạm-thị-Lịch bán vàng hương ở chùa đồ đến sở Cẩm trình rằng ngày 2 mars trước đi qua Lạc-viên bị một con chó của nhà nào chạy ra cắn phải đầu gối chân phải. Thị Lịch đã lên Hanoi để chữa thuốc.

Những chó phải bắt. Ngày thứ tư, linh tuần-cảnh đã bắt được 4 con chó ta chạy ngoài đường, dựa về nhà nhốt sức vật.

Nếu con để ở nhà nhốt sức vật quá 24 giờ không có ai lại chuộc thì đã đem giết chết.

Một con chó của một người Tây ở phố Harmand cắn người ta, nên phải đưa đến sở thú-y xét nghiệm.

PHÚ-THỌ

Bắt được nhiều nai. — Từ tháng chạp ta đến giờ, ông chè sở Cánh-kiến ở La-phu, lên săn bắn những núi gần làng Tu-vũ, được đến bảy tám con nai to lắm, mỗi con chín mười người khiêng mới nổi. Nhờ cái tài ky xa ấy, mà làng Tu-vũ nhiều nhà có thịt nai ăn.

Lại có người nói : tuy bắn được nhiều thế, nhưng vẫn còn nhiều, đêm nào nó cũng xuống ăn hoa màu ở ruộng.

Mong rằng : các ngài có súng, nhân dịp mùa này, lên mà săn bắn, họa may có trừ được giống ấy chăng ! thì nhà nông cũng cơ lắm vậy.

Phạm-bá-Liễn lại cáo

HƯNG-YÊN

Cuộc diễn-kịch làm phúc — Đến ngày mồng 10 tháng hai Annam (15 Mars 1924) đúng tám giờ, tại đền Bà Thiên-hậu sẽ có một bọn tài tử diễn kịch « Nỗi-lòng ai-tổ », thu được bao nhiêu sẽ giúp cho hội Hợp-tế và hội Tri-tri cả. Cuộc diễn-kịch này thật là một cuộc vui không bao giờ có ở tỉnh Hưng-yên, vậy Hội-đồng tổ chức xin kính mời các Quí-quan và Nam-quan, các nhà thương-mại và các thân hào bản tỉnh đến chứng kiến cho, trước là mua vui, sau là làm phúc.

Bắt đầu từ thứ hai 10 Mars sẽ bán vé tại nhà giấy thép và nhà hội quán Hợp-tế : Hạng nhất đặc biệt 2 đồng ; Hạng nhất 1 đồng ; Hạng nhì 5 hào. Một hạng riêng để các học-sinh ngồi 3 hào.

Thay mặt hội-đồng tổ chức :
Cao-đắc-Hậu
Chủ sự nhà Bưu-chính Hưng-yên

LỤC-NAM

Việc khám thịt — M. Hồ-cao-Khang thầy thuốc tập sự tại Lục-nam, nay kiêm việc khám thịt và trông nom các lò sát sinh ở hạt ấy thay M. Đỗ-văn-Duyên đổi về Hanoi.

Phụ cấp mỗi năm là 144 đồng.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Đi hái củi, mà bị chết trôi ! — Mới rồi ở làng Cửa-hà thuộc về miền duyên-hải có một bọn đàn bà mười người đi hái củi trên nguồn Cột ; một người trong bọn đó, thấy của rừng cũng tham, không biết lượng sức mình đốn một trện củi thật to, nặng trĩu cả vai, lúc lội qua khe, gặp phải dòng nước chảy săn quá, bắt đỗ xa chân xẩy bước, sức không chống nổi với thủy-thế, đành phải bỏ mạng ở thông khê.

Đi hái củi, mà bị chết trôi, ấy cũng là cái tai nạn bất-thường. Tội nghiệp cho người ấy !

Một đám đất tốt. — Khoảng đất ở trước mặt *Bungalow* nay thành ra một khoảng đất tốt, có thể dựng được một dãy nhà ngói rộng rãi cao ráo, địa-thế trông đẹp mắt lắm.

Nguyên đám đất này là một xóm nhà tranh cư-tụ ở đấy, nay quan cấp cho mỗi nhà một ít tiền để dời đi nơi khác, vì rằng chỗ này đối-diện với nhà khách-sạn công ở trước con mắt mọi người, nếu cứ để y-nhiên như cũ, thì không được nhã-quan. Ấy, trong thành-phố nay mai lại thêm được một dãy nhà gạch nữa.

TOURANE

Phường xiếc trở về. — Cũng độ rày năm ngoái, phường xiếc Việt-Nam ở ngoài Bắc vào thao diễn tại mấy hôm rồi đi thẳng vào miền Nam-kỳ ; đến năm nay lại trở về đây, đã khởi sự thao diễn tối hôm 28 février.

Một người đi xem lại cảo.

ĐẬU ĐANH LỞ VÀ MỤN

Những chứng đã kể trên kia sinh ra có độ là bởi vì sấu máu. Phải bệnh thì ngứa ngáy rất là khó chịu. Muốn chóng khỏi nên dùng thuốc :

Dépuratif Richelet

mà các lương-y cả toàn-cầu điều cho là công-hiệu nhất. Dùng nó thì bệnh dù mới hay lâu cũng điều khỏi cả ; chẳng những chữa được các chứng đau xương, nhức đầu.

Lở chỉ 24 ngày khỏi — Bắc-Lào thì 4 tháng

Thuốc này có bán ở các hàng lục-hợp to

Lở — Sau khi

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Thuốc này thực đáng làm nổi danh tiếng cho người bào chế ra, vì hiện đã dùng khắp trong các nhà thương và các nhà nuôi người ốm ở bản nước Đại-pháp. Thuốc này ngày nay ai ai cũng đã biết tiếng, mà lấy làm qui-hóa, lấy làm tin dùng vì là một thứ thuốc có giá trị đặc biệt. Hãy xin kể sau thứ bệnh mà thuốc này có thể chữa khỏi : bệnh suy nhược của đàn ông đàn bà ; bệnh thở thần sắc con gái đến thì ; bệnh yếu đuối trong khi thai nghén, trong khi có sữa cho con bú ; bệnh một nọc quá về sự làm ăn, bệnh ngơ ngẩn, bệnh đau lưng, đặt gân, vân vân.

Chỉ dùng vài lọ thuốc Dragées Rabuteau hiệu đầu nai) thì các bệnh ấy chuyển khỏi.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.
6056.

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐẢM

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

Của ông Lương-y GUILLIÉ

THUỐC HOÀN XỊ

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được !

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-đào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** để trị các chứng bệnh như : **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe**, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Bệnh đơn ông

KHÔNG CON

hay là đờn-bà KHÓ CHIỀU THAY thì chữa bằng thuốc YSTALINE. Thuốc này tuổi nào nóng càng được.

Thuốc này là vị thuốc của các lương-y trong các xứ để chữa bịnh không con. Ấy là một vị thuốc mới tìm được, báo chí theo vân-học kiêm thời, mà nhứt là biểu lắm. Có nhiều lời khen ngợi tánh thuốc ấy.

Tiệm chánh : LABORATOIRE YSTALINE, môn bài 35 ở đường Blanche tại thành PARIS.

Giá một chai (có lời khuyên-giải rõ ràng và hình vẽ cho dễ hiểu cách dùng của ông Lương-y Jean) là 20 quan tiền Langsa.

Tiệm bán lẻ ở Hanoi : Ed CHASSAGNE, hàng thuốc.

Nhà bán-đồ « TAM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

ÉNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
酷補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra

Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晚午各啡每各啡沒喫禮飲喫補

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
2099 *34, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi*

SÀ-PHÒNG
DẦU THƠM XOÁ TÓC
NƯỚC HOA THƠM
SÁP MỠ
SBA
Pachod Frères & Cie LYON
2050

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghịp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

*Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước khai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

RUE PAUL BERT, HANOI

Từ thứ hai mồng 3 Mars đến mồng 10 mà thôi

Bán chiêu khách

CÁC THỨ ĐỒ VẢI VÀ ĐỒ DÙNG

Nước hoa và đồ rửa mặt — Áo lót thịt. — Đồng-hồ
Giầy bút sách vở — Đồ tập thể-thao — Dao kéo và đồ kim khí
Các thứ đồ dùng trong nhà — Đồ tráng men và đồ sứ
Các thứ đồ dùng về việc thuốc — Các thứ đồ điện
Đồ sưởi và vệ-sinh

GIAN BÀY ĐỒ ĂN

Bán riêng các thứ hàng mới đến kỳ tàu vừa rồi

Các ngài nên nhân dịp tiền tây cao này mà mua thì được lợi

MỚI SANG NHIỀU

Chục xe — Nan hoa — Vòng bánh
Vải ca-nướng lợp mui — Cao-xu bơm và Cao-xu đặc, vân vân...

Hỏi giá tại Bản-hiệu

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS
SOCIÉTÉ ANONYME AU CAPITAL DE 1.800.000 FRANCS
7, Boulevard Bobillot, Hanoi 2099

ĐƯỜNG SANG LÀO

PHẠM-VĂN-PHI & Cie Ở VINH

GIÁ TIỀN

Hạng nhất tây ngồi : 30$00
Hạng nhì ta hay đi : 20$00
Trẻ con từ 3 đến 7 tuổi trả nửa tiền.

LỜI RẶN — Phải hỏi chỗ ngồi trước 24 giờ.
Có xe riêng để cho thuê riêng từng chuyến một, ai muốn thuê nên đánh giây thép trước 2 ngày.
Nên đi ngay vào mùa đến không đi được nữa.

Có xe chở thơ và hành khách từ Vinh đến Thakhek qua Napé

Service provisoire

THỜI GIỜ XE CHẠY

Ở Vinh đi. — Chủ-nhật đúng 6 giờ sáng chạy lên Napé ngủ. Sáng hôm sau đúng 6 giờ sáng Napé chạy lên Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Vientiane.

Ở Thakhek đi. — 7 giờ sáng thứ ba chờ tàu thủy ở Vientiane tới Thakhek thì xe auto mới chạy về Napé ngủ. Sáng hôm sau ở Napé về Vinh. Hành khách về có thể ra Hanoi đi chuyến tàu 20-2 giờ-chiều hoặc đi chuyến tàu đêm cũng được.

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN